

සාර්ථක අඹ පලදාවක් සඳහා ගස් පුහුණු කොට කප්පාදු කළ යුතුය

ජේරාදෙණිය, ගන්නොරුවේ, උද්‍යාන බෝග පර්යේෂණ හා සංවර්ධන ආයතනයේ
සහකාර කෘෂිකර්ම අධ්‍යක්ෂ **වයි.එම්.එස්.ඩී. උඩවෙල** විසින්

සාර්ථක අඹ වගාවක් සඳහා ගස් පුහුණු කිරීම හා කප්පාදු කිරීම අත්‍යවශ්‍ය කරුණකි. මහා පරිමාණ වගාවකදී අඹ ගස් සිටවිය යුතු පරතරය අඩි 35 x 35 (මීටර 10 1/2 x 10 1/2) පමණ වේ. පුහුණු කිරීම යනුවෙන් අදහස් කරනුයේ සෑම අත්තකටම මැනවින් සුයැයී ලෝකය ලැබෙන සේ කුඩා කල සිටම ගසේ අතු සුදුසු දිසාවට සුදුසු කෝණයක් සහිතව වැඩිමට සැලැස්වීමයි. කප්පාදු කිරීම යනුවෙන් අදහස් කෙරෙනුයේ හොඳ පලදාවක් ලබා ගැනීම පිණිස එම අතු වල හට ගන්නා රිකිලි ප්‍රශස්ත ප්‍රමාණයක් ඉතුරු වන සේ ඉවත් කිරීම වේ. ඊට පසු වැඩිපුර ඇති මල් ඉවත් කොට මල් කප්පාදුව ද පලතුරු ගැට කාලයේ දී ගසට ඔරොත්තු දෙන එල සංඛ්‍යාවක් ඉතුරු වන සේ අවශ්‍ය නම් ගැට කප්පාදුව ද කරති. ගසකට කොපමණ එල සංඛ්‍යාවක් ප්‍රශස්ත ද යන්න පලපුරුද්දෙන්ම වටහා ගත යුතුය. ගස් පුහුණු කිරීම, අතු මල් හා එල කප්පාදු කිරීම එක හා සමාන වීශාල එල සහිත මනා පලදාවක් ලබා ගැනීමට උපකාරී වේ. එසේම ශාකයේ ප්‍රමාණය ඒකාකාරීව පවත්වා ගැනීමට ද උපකාරී වේ. කප්පාදුවෙන් පසු ගසේ ඉතුරුවන එල කඩදාසි මළුවල අසුරා වැඩෙන්නට සලස්වනු ලැබේ. එසේ කිරීමෙන් කෘමි හා රෝග උවදුරු වලින් තොර පියකරු වණියෙන් යුතු එල ලබාගත හැකි වේ. හොඳ පලදාවක් ලබා ගැනීම සඳහා දේශගුණයට ඔබ්බ අඹ වර්ගය තෝරා ගත යුතුය දැනට ඒ ඒ දේශගුණික කලාපයට නිර්දේශිත අඹ වර්ග පහත දක්වා ඇත.

වියලි	අන්තර්	තෙත්
කර්ත	කර්ත	වෙල්ලෙයි
කොළොම්බන්	කොළොම්බන්	කොළොම්බන්
වෙල්ලෙයි	වෙල්ලෙයි	ගිරා අඹ
කොළොම්බන්	කොළොම්බන්	පිටර් පසාන්ඩි
විලාඩ්	විලාඩ්	දම්පර
අම්බලාව්	බෙට් අඹ	
මල්වාන	මල්වාන	

මේ හැර ඒ ඒ පළාත් හා කලාප වල හොඳින් පල ගන්නා මනා රසයෙන් හා සුවදින් යුතු අඹ වේ නම් ඒවා යේ අංකුර

හාච්ඡා කොට බද්ධ කර ගෙන අඹ පැළ සකසා රෝපණය කරගත හැකිය. අඹ විවෘත පරාගණය (ස්ව පරාගණය හෝ පරා පරාගණය) සිදුවන ශාකයක් බැවින් ස්වාභාවිකව පරාගණය වීමෙන් ඇති වූ හදුනා නොගත් අඹ වර්ග වීශාල සංඛ්‍යාවක් තිබේ. එබැවින් ක්‍රමානුකූලව වගා කිරීම සඳහා බද්ධ කරන ලද සුදුසු වර්ගයේ අඹ පැළ තෝරා ගත යුතුය.

බද්ධ කරන ලද අඹ පැළයක් මැනවින් හිරු එළිය ලැබෙන ස්ථානයක සිටුවීමෙන් ඉක්මන් වර්ධනයක් බලාපොරොත්තුවිය හැකිය. සමහර අඹ පැළ තවදුරටත් දියුණු රැගීමට ලක් කොට දැඩි නොකරන ලද ජවා විය හැකි බැවින් රෝපණය කරන ලද මුල් දින කිහිපය තුළ දී සෙවණ සපයාදීමෙන් එකවරම කේෂ්ත්‍රයට මුහුණ දීමේ දී ඇතිවන පසුබැමෙන් වළකා ගත හැකිය. ගසට නුදුරින් ශක්තිමත් ලියක් ආධාරකයක් වශයෙන් සිටුවා තැබීමෙන් සෘජු කඳක් ලබාගත හැකිය. සුළඟ හා වෙනත් බාධක නිසා වන නැවීමෙන් ද ආරක්ෂා කරගත හැකිවනු ඇත. අඹ පැළයේ නව දළ පහසුවෙන් කැඩී යන බැවින් ජවා ආරක්ෂා කරගත යුතුය. ජවා කැඩී ගිය හොත් එල දැරීම දක්වා වර්ධනය වීමට කල්ගත විය හැකිය. අඹ ගස් ස්වභාවයෙන්ම ඉක්මණින් රිකිලි දමා වැඩේ. ප්‍රධාන කඳ මීටර 1/2 ක් පමණ උසට වැඩෙන තුරු සියළුම රිකිලි ඉතා කුඩා අවස්ථාවේ දී ම ඉවත් කළ යුතුය. ඉතා කුඩා අවස්ථාවේ දී ජවා ඉවත් නොකළ හොත් ගසේ නිපදවන ආහාර වලින් කොටසක් ජවා පෝෂණය වීමටද යොදා ගැනේ. මීටර 1/2 යේ උසින් එක් රිකිල්ලකට එක් දිශාවකට වැඩිමට සැලැස්විය යුතුය. එම රිකිල්ල ඇදුණු පසු ඊට සෙන්ටි මීටර 20 ක් පමණ ඉහළින් පළමු රිකිල්ලට වරුද්ධ දිසාවට තවත් රිකිල්ලක් ඇදී යාමට සැලැස්විය යුතුය. මේ වන විට සලකුණු කරගත් රිකිල්ලට අමතරව තවත් රිකිලි මතු වන බැවින් ජවා ප්‍රවේශයෙන් ඉවත් කළ යුතුය. මේ ආකාරයට ප්‍රධාන කඳේ සෙන්ටි මීටර 20 න් 20 ට එක අත්ත බැගින් වන සේ හා එක් දිසාවකට එක් අත්තක් පමණක් වන සේ අතු 03 ක් හෝ 04 ක් වැඩිමට සලස්වන්න. ඉන්පසුව ප්‍රධාන කඳ තරමක් ඉහළින් කපා දමා තෝරාගත් ශාක 3-4 හොඳින් වැඩිමට සලස්වන්න.

එම ප්‍රාථමික අතු වල ද ද්විතීය හරස් අතු අවශ්‍ය පමණට වඩා සැදීමට ඉඩ ඇති බැවින් නිසි සංඛ්‍යාව ඉතරු කොට ඉතිරි ඒවා ඉවත් කළ යුතුය. ශාඛා පුළුල්ව පැතිරෙන සේ ප්‍රවේශමෙන් ඒ ඒ දිසාවට ඇඳ බැඳ ස්ථිරව ඒ දිසාවටම වැඩෙන සේ සකසා ගත හැකිය. සාමාන්‍යයෙන් අපේ රටේ මෙවැනි ගස් පුහුණුවක් නොකෙරෙන බැවින් ප්‍රශස්ථ ඵලදාවක් ලබා ගත නොහැකි වේ. බද්ධ කරන ලද පැළයක් බැවින් සුළු පැවිල්ලකට පවා මල් හට ගැනීම උත්තේජනය විය හැකිය. එය වළක්වා ගැනීම සඳහා කුඩා අවස්ථාවේ දී ජල සම්පාදනය කිරීම යෝග්‍ය වේ. එසේ කිරීමෙන් කොළදාව සරු වී මල්හට ගැනීම වළකී. කුඩා පැළ වල එල හට ගැනීම ගසේ කායික වර්ධනයට බාධාවක් වේ. පැළය කුඩා අවධියේ දී ජලය සමග වරක් හෝ දෙවරක් රසායනික පොහොර (පලතුරු, මිශ්‍රණයක්) යෙදීමෙන් ද මල් හට ගැනීම වළක්වා කොළ හා අතු හට ගැනීම ප්‍රවර්ධනය කරගත හැකි වේ.

එල හට ගැනීමට ඉඩදිය යුත්තේ යටත් පිරිසයින් වසර (2) ක් වත් ගතවූ පසුය. මෙසේ තමන්ට අවශ්‍ය ආකාරයට හැඩගස්වා පුහුණු කරගත් ශාකය වර්ෂයකට වරක් පමණ ප්‍රශස්ත රිකිලි සංඛ්‍යාවක් ඉතරු වන සේ කප්පාදු කළ යුතුය. එසේ කළ යුත්තේ අස්වැන්න නෙළා අවසාන විමත් සමගය.

එල හට ගනු ලබන්නේ වර්ෂ දෙකක් පමණ ගතවූ අතු රිකිලි වල හටගන්නා මල් වලිනි. මල් හටගනු ලබන්නේ නියං

කාලයක් පැමිණි විටය. එල නෙළා ගත් පසු රළු වර්ෂා කාලයත් සමග දළ ලැමට පටන් ගනී. මෙම නව රිකිලි වලින් කොටසක් ඉවත් කොට ශාක මැදට මැනවින් හිරු එළිය ලැබෙන ලෙස සකස් කළ යුතුය. අඹ ගස්වල එල හටගන්නා වාර දෙකකි. එනම් පෙබරවාරි හා මාර්තු මාස වල මල් හට ගෙන මැයිපුනි මාස වල අස්වැන්න නෙළා ගන්නා අඹ වාරය හා ජූලි, අගෝස්තු මාස වල මල් හටගෙන නොවැම්බර්, දෙසැම්බර් මාස වල එල නෙළා ගන්නා අඹ වාරය වේ. සාමාන්‍යයෙන් අඹ ගසක සරු, ඵලදාවක් ලැබෙන්නේ වාරයක් හැර වාරයක්ය. එකවාරයක් එල දැරීමෙන් පසු ගස පුණරුත්ථාපණය වීමටත් ආහාර සංචිතයේ අතිරික්තයක් ගොඩ නංවා ගැනීම සඳහාත් රළු වාරයේ එල හට නොගනී. නැතහොත් ඉතා සුළු එල සංඛ්‍යාවක් හට ගනී. මල් හට නොගන්නා අවස්ථාවේදී දළ ලැම සිදු වේ. ඕනෑවට වඩා දළ ලැම නිසා ගස අහන්නරයට ලැබෙන හිරු එළිය අඩුවීමට ඉඩ ඇත. එබැවින් නියමිත ප්‍රමාණයක් ඉතරු කොට අනවශ්‍ය ඒවා ඉවත් කිරීම සුදුසුය.

අඹ ගස් ඕනෑවට වඩා උස යෑමට ඉඩ නොතැබිය යුතුය. කුඩා ඉතිමගක් තබා එල ආවරණය කිරීම, එල නෙළීම, රිකිලි ඉවත් කිරීම, එල හා මල් කප්පාදුව ආදී කටයුතු පහසුවෙන් කළ හැකි තරමට ගසේ උස පාලනය කරගත යුතුය. අඹ ගසට ලැබෙන ආලෝකය වළක්වාලන වෙනත් ශාක අඹ ගස අවට තිබේ නම් ඒවා සුදුසු පරිදි කප්පාදු කිරීමට හෝ ඉවත් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

සීනි හාචිතා කිරීමෙන් කැපු මල් වල ආයු කාලය දීර්ඝ කර ගත හැකි වේ

මෑත කාලයේ දී අපනයනය හා දේශීය පරිභෝජනය සඳහා කැපු මල් නිෂ්පාදනය කිරීම සැලකිය යුතු පරිදි වර්ධනය වී ඇත. එහෙත් ඒවායේ ආයු කාලය කෙටි වීම නිෂ්පාදකයින් හා පාරිභෝගිකයින් යන දෙපාර්ශ්වයටම අවාසිදායක වී ඇත. බොහෝ මල් වර්ෂා සම්පූර්ණයෙන් පරිනත වීමට ආසන්න අවස්ථාවේ දී කපා වෙළඳ පොළවල් වෙත යවනු ලැබේ. ඒවා සම්පූර්ණයෙන් විවෘත වී නැති අතර මල් පියළි වල වර්ණය ද අසම්පූර්ණ තත්වයක පවතී.

සෛල බිත්ති සකස් වීම, ආක්‍රාහීය හා ස්වසනය යන ක්‍රියා සඳහා සීනි වර්ෂා මගින් ශාකයට වටිනා සේවාවක් ඉටු වේ. පුෂ්පය විවෘත වන අවස්ථාවේ දී මෙම ක්‍රියා තුනම සිඝ්‍රයෙන් සිදුවන බැවින් සීනි අත්‍යවශ්‍ය වේ. පුෂ්ප විවෘත වන අවස්ථාවේ දී සෛල ප්‍රසාරණය වන බැවින් ආක්‍රාහීය සඳහා ජලය හා සීනි අවශ්‍ය වේ. මල් පියළි වල වර්ණය එන්සයිම නිසා හට ගන්නා වූ ක්‍රියාවලියක් මගින් ඇති වේ. ඒ සඳහා අවශ්‍ය වන ශක්තිය ද සීනි මගින් සැපයිය හැකි වේ.

එහෙත් කැපු මල් ශාකයෙන් වෙන්කොට ඇති නිසා ඒවාට අවශ්‍ය සීනි හෝ ජලය ප්‍රමාණවත් ලෙස නොලැබේ. ජලය ලිටරයකට සීනි ග්‍රෑම් 50-100 දක්වා එකතු කොට සකසන ලද ද්‍රාවණයක් මල් බදුන් තුළට යෙදීමෙන් බොහෝ මල් වර්ෂා කල් තබා ගත හැකි වන අතර පුෂ්පය විවෘත වීමට හා පැහැය වැඩි වීමට ද උපකාරී වේ.

K. Ichimura, Japan Agricultural Research Quarterly, Vol. 32 (4), 1998.